Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 174 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 9-го СЕРПНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 9, 1980 No. 174. VOL. LXXXVII.

КИЇВСЬКЕ РАДІО АТАКУЄ ПРОФ. ДОБРЯНСЬКОГО

Ню Йорк, Н. Й. — У дні 26-го липня ц.р. офіційне київське радіо у своїй передачі заатакувало проф. Лева Е. Добрянського, президента УККА, з приводу його назначення членом групи дорадників республіканського кандидата Роналда Регена в справах американської закордонної політики.

У передачі неназваним заповідачем, сказано:

„Серед 67 радників, обраних кандидатом у президенти США від Республіканської партії Реґаном, які в процесі передвиборчої кампанії займатимуться питанням зовнішньої політики і оборони є полковник американської військової розвідки, ватажок антидемократичного Українського Конгресового Комітету Америки (УККА) знаного підривною, в тому числі антиамериканською діяльністю, скандально відомий Лев Добрянський.

Які ж погляди на зовнішньополітичні й оборонні питання поді224 цей новопризначений радник? Коротко і відверто Л. Добрянський висловився з цього приводу в своїй книзі. Треба визнати, — писав він, — беззастережне право для США провадити напіввоєнні політичні операції поза нестійкою політикою стримування. США, на думку Добрянського, слід не вагаючись і не роздумуючи завдавати превентивного удару, спрямованого проти СРСР і інших соціалістичних країн, а також проти тих капіталістичних держав, які не бажають безоглядно йти в русло американської політики. В газеті „Юкрейнєн Уіклі", наприклад, ватажок УККА категорично вимагав від нинішнього президента США Картера рішучих дій проти СРСР.

— Добрянський присвятив пропаганді расизму і ворожнечі між народами. Кожним кроком, дією, заявою він підкреслював свою прихильність до військових з кримінальних злочинців з числа колишніх гітлерівських прислужників. Це під його керівництвом 1977 року був навіть створений фонд Оборони для колишніх гітлерчуків з табору українських націоналістів. Захист колишніх гітлерівських убивць з есесівської дивізії „Галичина", бандитів з т. зв. Української Повстанської Армії, головорізів з батальйонів „Нахтігаль" і „Ролянд" ватажок УККА називає захистом доброго українського імені. Але не чисте добре ім'я, а шкури своїх колег гітлерчуків з УККА рятує Добрянський. Докладаючи зусиль, аби порятувати від справедливого покарання колишніх агентів Абверу і Гестапо, поліції і старост, що допомагали гітлерівським окупантам насаджувати новий порядок на Україні.

Вболіває Добрянський за таких своїх підлеглих з УККА як колишні прислужники Білинський, Базарко, Шанковський, Дражньовський.

Про те, як розуміє полковник Добрянський зовнішньополітичні потреби США свідчить і його негативне ставлення до радянсько-американського договору про обмеження стратегічних озброєнь. Добрянський і компанія постійно виступають проти вирішення міждержавних і міжнародних проблем шляхом переговорів, популяризують холодну війну.

Легко уявити, які поради може дати особа, що намагається утвердити подібні погляди, наскільки небезпечною для справи миру, безпеки всіх народів, в тому числі і американського, є політика, до якої причетні такі особи, як Добрянський!"

Як ві ладки він також гудив ООН за намагання сприяти справі миру і безпеки народів. Усе своє життя — а йому вже минуло 62 роки!

КУК з'ясовує пропозиції до нової конституції

Вінніпеґ, Ман. (КУК). — У зв'язку з новими переговорами федерального і провінційних урядів Канади щодо ревізії Конституції Канади, Централя КУК дня 28-го липня вислала в цій справі до прем'єр-міністра П'єра Е. Трудо і до прем'єрів усіх провінцій та членів Федерального парляменту новий меморандум, у якому ще раз представлено такі вимоги:

● Щоб ствердити в новій Конституції Канади, що Канада є нацією вільних людей, які репрезентують групи різних національних (етнічних) походжень, та різних мов і культур, на збереження і розвиток яких вони мають повне право;

● Щоб включити в нову Конституцію Хартію Прав Людини, яка забезпечить не лише основні права окремих одиниць, але й окремих національних груп — на рівне трактування і рівну підтримку з боку держав для їхнього повного розвитку;

● Щоб обов'язуючий Закон про офіційні мови перезвати на Закон про мови Канади і змінити назву Комісаря офіційних мов на Комісаря мов Канади з обов'язком обороняти права всіх мов, закорінених серед громад Канади, а не лише двох офіційних мов: англійської і французької.

Крайслер намагається вийти з фінансової кризи

Детройт, Міч. — Автомобільна компанія Крайслер, третя по величині в ЗСА, вже від довшого часу недомагає й тільки більйонові кредити, гарантовані державою, дають їй змогу втримуватися на поверхні.

В середу, 6-го серпня з конвеєра вийшов новий модель нового авта Крайслера типу „К", від успіху якого залежить, чи Крайслер проголосить банкротство, щоб дістати судовий захист перед кредиторами, чи вийде з кризи.

Випуск моделю „К" був нагодою для виступу теперішнього керівника компанії Крайслера Лі Якокки, який повідомив, що ще заки модель „К" опинився в продажу, замовлення на нього осягнули половину можливої продукції цілого цього року і, якщо так піде далі, вихід компанії з фінансових труднощів недалекий.

Модель „К" Крайслера буде мати поважного конкурента в подібному моделі „Х" компанії Дженерал Моторс. Модель „К" має погін на передні колеса та повинен давати в місті біля 25 миль на гальоні бензини — є передвісником нового типу американських авт, яким американська автомобільна індустрія сподіється відвоювати світові ринки й своє перше місце. Авто це під різними назвами будуть продукувати й продавати відділи Плимут і Додж негайно після того, як моделі перейдуть пробу 5,000 миль. Проба забере біля 10 днів, після чого почнеться доставка продавцям.

ПРЕЗИДЕНТ РІШИВ ЗМІНИТИ АТОМОВУ СТРАТЕҐІЮ

Вашінгтон. — Президентською директивою ч. 59 президент Джіммі Картер змінив основу американської атомової стратегії. Дотеперішня стратегія передбачувала у відповіді на совєтську атомову атаку відплату масивну атомову акцію по житлових і промислових осередках СССР.

Виходячи з нових здобутків атомової зброї, Президент доручив відповідним державним чинникам розробити стратегію відплатної атаки по стратегічних пунктах та по скупченнях військ, що уможливлюють революційні здобутки в націлюванні й керуванні атомовою зброєю. Як дотепер так і на майбутнє атомова атака з боку ЗСА може мати місце тільки як відплата на подібну атаку з боку Москви. ЗСА готові прийняти перший атомовий удар і Президент та його уряд упевнені в тому, що Америка після тої першої атаки буде повністю здібна на відплату.

Дебата в справі стратегічних принципів бомбової атаки відбувалася в державних і військових колах вже від довшого часу. Ціллю тієї дебати було устійнити таку відповідь на совєтську атомову агресію, яка відстрашила б Москву від атомової ініціятиви.

Агресивна політика Москви в останньому часі вплинула на приспішення президентського рішення в цій справі.

Зміна стратегічного принципу протиатаки вказує на те, що:

● з такою можливістю в теперішніх умовах зовсім серйозно рахуються у найвищих колах у Вашінґтоні;

● ЗСА є в повній спроможності вийти з такої атаки в стані вирішно на неї відплатити;

● технічні й технологічні засоби, якими на сьогодні розпоряджає американська промисловість і збройні сили ЗСА забезпечують успішність обмеження протиатаки до таких пунктів в СССР, яких елімінація внеможливить Москві дальше ведення війни.

Інформації, які останнім часом посіли чинники у Вашінґтоні, переконливо вказують на те, що СССР не лише рахується з евентуальністю нанести першу атаку атомовою зброєю, але й готується до неї. Зміна основного стратегічного принципу атомової відплати на ініціятиву СССР потягне за собою ще й далекойдучі зміни в трансльокації військ, розміщенні пунктів опору та в піднесенні бойової готовости збройних сил ЗСА і їхнього населення.

В Америці

ДЕЯКІ УРЯДОВЦІ СЛУЖБИ іміґрації і натуралізації, які переслуховували іранських студентів, заарештованих у Вашінгтоні під час демонстрації де вони зводили бійку з противниками теперішнього диктатора в Ірані аятолли Хомейні і американською поліцією, кажуть, що іранських студентів звільнили заскоро, не докінчивши навіть опитів і докладної перевірки їхніх документів. Усі 171 студенти були, як відомо, звільнені з федеральної в'язниці в Отісвілі, Н. Й. у середу, 6-го серпня ц. р., після чотириденних допитів, що їх вели працівники іміґраційної служби які до речі ствердили, що не було навіть часу перевірити, чи деякі з них є дійсно зареєстрованими студентами на американських університетах чи коледжах.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖІММІ КАРТЕР, виступаючи на конференції Крайової міської ліги, гостро виступив проти податкового пляну республіканського кандидата на президента Роналда Регена, який говорив до членів цієї Ліги день раніше. Картер назвав плян Регена „политу цукром отругу" і заповів, що за кілька тижнів він оприлюдне свій власний економічний плян. Говорячи до понад 2,000 делегатів, президент Картер знову поробив цілий ряд обіцянок економічного характеру, але, як заявили деякі делегати цієї конференції пізніше, ніхто дуже поважно не трактував виступів чотирьох кандидатів на президента, вважаючи їхні промови передвиборчою кампанією для здобуття голосів неґритянського населення.

СЕНАТОР ЕДВАРД КЕННЕДІ другий претендент на номінацію на президента з Демократичної партії, заповів, що він, не зважаючи на раніші практики, виступить на другий день Конвенції, тобто у вівторок, 12-го серпня, з оцінкою економічних проблем, вже включених до платформи Демократичної партії. Така заява Сен. Кеннеді викликала, очевидно, деякі контроверсії, бо досі, від 1896 року, жадний кандидат на номінацію не виступав перед делегатами Конвенції з промовою чи обговоренням платформи власної партії. Сен. Кеннеді, однак, заявив, що він кандидує проти людини, яка противиться „відкритій конвенції" і економічні пляни якої є дуже неясними. Він закликав президента Картера долучитись до нього для обговорення цих проблем.

СЕНАТ, а раніше також Палата Репрезентантів, схвалили корисну для нездібних до праці ветеранів підвишку пенсії на 14,3 відсотка. Тому, що існують деякі різниці в цифрах між Сенатом і Палатою Репрезентантів, цю справу в скорому часі мають полагодити відповідні підкомісії. Версія Сенату була схвалена без жадного спротиву і застереження.

ГРУПА ЛІКАРІВ-СПЕЦІЯЛІСТІВ серцевих недуг успішно випробувала маленький апарат, поруцований батерією, який, якщо його хірургічно вкласти до організму, протидіє серцевій атаці і не допускає до смертних припадків. Про цей винахід вичерпно інформується в останньому числі медичного журналу.

ДОСІ 66 ОСІБ ЗАГИНУЛИ, а сотні зазнали поранення від гурагану „Аллен". Досі загинули: в Джамейці 6 осіб, в Гаїті 41, в Домініканській республіці 3 і на східньому карибському острові Санта Люція 16 осіб. Гураган, зі швидкістю вітру 170 миль на годину й більше та зливними дощами, нищить все на своєму шляху, залишаючи по собі повну руїну. Метеорологи кажуть, що гураган „Аллен" може на другий тиждень загрожувати прибережним місцевостям ЗСА і доражують поробити заходи, щоб якнайменше постраждало населення цих місцевостей.

У Південній Америці формуються два табори

Ля Паз, Болівія. — Мешканці Болівії відзначили свій День незалежности, який припадає 6-го серпня, подвійним святкуванням: ген. Люіс Гарсія Меца Теха промовляв по радіо, як керівник військової хунти, що перебрала владу в країні після недавніх виборів, а Гернан Сілез Зуазо, який виграв у виборах 29-го червня і вважає себе президентом, видав проклямації з укриття.

Генерал Гарсія Меца промовляв з палати президента, у якій зібралася вся теперішня привладна група, зложена з військових членів і її симпатиків з тих верств болівійського суспільства, які не бажали виразно лівого Зуазо мати президентом, а місце укриття цього останнього в Болівії — невідоме.

Військовій хунті вдалося в загальному навести лад в країні й перемогти озброєні групи, які обстоювали конечність перебрання влади Зуазо, після чого вона перевела загальні арешти лівих елементів, які згідно з повідомленням полковника Люіса Гомеза, шефа державної безпеки, будуть перевезені до праці при будові доріг. Вирішним чинником у перемозі хунти був перехід на її бік ударного панцерного полку під командою полк. Артура Дорія Медіни.

Події в Болівії викликали значне пересунення сил у Південній Америці. Вашінгтон підтримав претенсії Зуазо і засудив перебрання влади хунтою, що демонстраційно видалила з своїх меж трьох американських морських піхотинців, які були в охороні американської амбасади. Одночасно з тим пропаганда хунти звернула своє вістря проти „північно-американського колоніялізму". Зате Арґентина підтримала всіми засобами хунту, доставила їй потрібну зброю, а навіть ходять непотверджені поголоски, що аргентинські військові частини допомогли хунті навести лад. Арґентина була першою, що визнала хунту, а президент Арґентини Хорге Рафаель Віделя публічно заявив підтримку хунті, бо „режим Зуазо репрезентував для Арґентини поважну небезпеку мати на своїй границі сусіда, від якого розходилися б ідеї ворожі арґентинському способові життя."

У світі

УРЯД ЗСА підготовляє продаж літаків до Іраку. Йдеться про два літаки типу Боїнґ 747 і три 727, які уряд Іраку закупив раніше, але після ствердження, що той уряд бере активну участь в плянуванні й переведенні терористичних актів продаж анульовано. Згідно з реґуляцією схваленою Конгресом Президент Картер видав в грудні минулого року зарядження, що Іракові, Лівії, Сирії і Південному В'єтнамові, які підтримують терористичні акти літаків, машин і інших того рода виробів продавати не можна. Однак тиждень тому Вашінгон погодився на продаж Іракові газо-турбінових двигунів для воєнних кораблів ,які для нього будують французькі корабельні варстати, а тепер погодився на продаж літаків. Таким чином торговельний оборот ЗСА з Іраком, який минулого року осягнув висоту одного більйона долярів, в цьому році зросте. ЗСА закуповують в Іраці головно нафтову ропу, а постачають туди харчі й машини.

ВЕЛИКЕ ЗРУШЕННЯ ВИКЛИКАЛО в Салсбері, столиці Зімбабве і взагалі в цілому Зімбабве притримання поліцією міністра людських резерв Едгара Текере і обвинувачення його в убистві керівника однієї з ферм недалеко від Салсбері, який був білим. Едгар Текере є провідником крайньої групи в організації Роберта Мугабе, теперішнього прем'єра уряду Зімбабве. Обвинувачений Текере під закидом вбивства не заявився, не заперечив його, ані не підтвердив. Вбивство білого керівника фарми 68-річного Джеральда Вілліяма Адамса було одною ланкою ланцюга вбивств білих чорними після проголошення чорної республіки Зімбабве. Текере належить до того крила коаліції, що обстоює конечність гострішої політики супроти білих і не погоджується з політикою Мугабе, який шукає платформи для наладнання співжиття і співпраці обидвох рас. До тепер в джунглі Зімбабве ще перебуває, — як подають тамошні джерела, — коло 25,000 чорних партизан, з якими Текере втримує зв'язок і які його підтримують та нібито готові виступити збройно на його захист.

СПІЛКА ЗАХІДНЬОНІМЕЦЬКИХ, англійських і швайцарських підприємств підписала договір з турецьким урядом на фінансування потужної греблі і водноелектричного комплексу на ріці Ефрат у південносхідній Туреччині недалеко міста Урфа. Гребля буде висотою 587 стіп і включатиме найновіші улаштування. Гідроелектричний комплекс після повного закінчення наводнюватиме два мільйони акрів землі та продукуватиме річно 10 більйонів кіловатгодин електричности. Для продукції ужиті будуть турбіни силою 400,000 коней і генератори на 315,000 кіловатів.

З ЕВРОПИ НАДХОДЯТЬ песимістичні фінансові звіти з цьогорічного туристичного сезону. Найбільше потерпіли країни, які донедавна мали низькі ціни й через те притягали маси убогіших туристів, тобто Еспанія, Греція та Портуґалія. З країн Середноморського басейну з успіхом вийшов Туніс, який завдяки низьким цінам і надалі відвоював зріст числа туристів. Помічено протилежний напрямок туризму, бо американські ціни зрівнялися з европейськими й европейські туристи в збільшеному числі прибувають до ЗСА. Особливий зріст цього літа є в туристичному русі до КНР. В першій половині літа 2,7 мільйона туристів відвідали Китай. Вони видали біля 300 мільйонів долярів. Значно впав туризм до СССР, не зважаючи на Олімпіяду.

ЯПОНЦІ ПОВЕРТАЮТЬСЯ до вітрильників для обнижения коштів транспорту. Корабельнобудівельне підприємство Айтоку спустило на воду новий тип корабля, порушуваного моторами й вітрилами. Двигуни в тих кораблях є спеціяльного типу для обмеження зужиття пального. Корабельні варстати Імамура в Куре, які спеціялізуються в будуванні таких кораблів, застосували зовсім новий профіль корабельного тулуба. Перший корабель спущений на воду — Шін-Айтоку Мару — є комбінацією нафтоналивного і транспортового корабля, коштував 2,3 мільйона долярів й матиме обмежену число залогу. Але його величина тільки 699 тонн.

В УКРАЇНІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ АРЕШТИ І РЕПРЕСІЇ

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — Шляхами українського самвидаву дісталися на Захід інформації про нові арешти і репресії в Україні:

Нові арешти в Україні

У першій половині квітня ц. р. в Києві заарештовано двох українських журналістів, — братів Шевченків. Віталій Шевченко, народжений в 1934 році, жонатий, батько трьох дітей. Олесь Шевченко, народжений в 1940 році, жонатий, батько двох дітей.

Обидва брати не брали участи в українському правозахисному русі, тому й не пощастило встановити справжньої причини їхнього арешту хоча їм закидають „антирадянську діяльність".

У Черкасах заарештовано колишнього студента Київського університету Віктора Баранова, народженого в 1954 році. Будучи студентом, Баранов не раз виступав, захищаючи чистоту української мови.

У Коломиї заарештовано священика Журахівського і лікаря Ратушняка. Ближчих даних про них не пощастило одержати.

В Ужгороді заарештовано молодого українського юнака Олександра Максимова, народженого в 1963 році. Він відмовився від совєтського громадянства і зразу після того його заарештовано та перевезено до Львівської психіятричної лікарні на експертизу, яка у квітні ц. р. ствердила, що він ментально здоровий. Одним з лікарів, хто обслідживав О. Максимова, була д-р Г. Даниленко, член совєтської делеґації на Світовий Конгрес Психіятрів на Гаваях в 1977 році.

У Київській тюрмі кілька тижнів перебував Микола Руденко, голова Української Гельсінкської групи, куди його були перевезли з Мордовського концтабору ч. 3. Останньо органи КГБ повели сильний тиск на нього (і на інших українських політв'язнів), домагаючись його покаяння, засудження діяльности групи і в заміну пробіщали дозвіл на виїзд за кордон.

Життя політв'язнів

Українських політв'язнів Івана Геля, Данила Шумука, Олексу Тихого і Левка Лук'яненка перевезли з Мордовських концтаборів у Пермській, де вони перебувають в концтаборі біля містечка Скальной, п'ятдесят кілометрів на півночі від міста Чусовой.

У цьому концтаборі важко захворів у перших днях травня Данило Шумук, якого щойно після двох тижнів тяжких болів перевезли в лікарню. До Києва дісталась вістка, що Шумукові треба зробити кілька нових операцій, але на те він не погоджується.

Атену Пашко допущено на суд свого чоловіка Вячеслава Чорновола, який відбувся 6-го червня ц. р. у Якутську. Число телефону Якутської тюрми, в якій ще з кінцем червня перебував В. Чорновіл, таке: 23-034. Ще в червні Чорновіл перебував на голодівці.

Євген Сверстюк отримав дозвіл відвідати свою дружину у Києві і важко хвору матір на Волині. Сверстюк перебуває на засланні в Бурятській Автономній Республіці.

Віра Лісова виїхала до свого чоловіка, філософа Василя Лісового, який відбуває своє заслання у Бурятській республіці. У половині червня 1980 року Лісового заарештовано знову.

Звениславa Вівчар виїхала до свого чоловіка Олеся Сергієнка, який важко хворіє на засланні в Хабаровському краю.

Обманці затоплюють кораблі за премії

Лондон, Англія. — В Англії традиційно сконцентровані обезпеченеві фірми для океанічних кораблів і транспортів. „Кого не обезпечить Ллойд найбільша англійська обезпеченева компанія, того ніхто не обезпечить" — загально говориться в обезпеченевому світі. Останньо почали множитися підозріння, що деякі кораблі, які затонули на морях і одержали свої обезпеченеві премії, в дійсності були затоплені їхніми власниками.

Власне останньо викрито деталі такого плянового затоплення на океані з метою отримання обезпеченевої премії. Чотири „бізнесмени" Фредерік Судан з Гюстону, Тексас, Йоганнес Юрген з Франкфурту, Західня Німеччина, Антон Райдель з Ротердаму, Голяндія та грецький капітан нафтоналивного корабля Салем зареєстрованого в Ліберії, Дімітріос Георгуліс зникли й проти них лондонський суд видав наказ арешту. Судовим і слідчим чинникам удалося ствердити, що чотири названі особи уплянували швидко доробитися й для того після продажі нафтової ропи африканському купцеві з Сенегалю, закупленої на Близькому сході, вивели корабель порожнім на повне море, там його затопили, а від Ллойда отримали повну суму забезпечення і за корабель і за ропу, за яку від сенегальця вони отримали добрі гроші.

З огляду на більшу кількість таких випадків при Скотленд Ярді в Лондоні створено окрему слідчу одиницю, завданням якої є викривання таких „спритних" бізнесменів. Названі в горі джентлмени зникли зі своїми грубими гришми, але мабуть недовго вони будуть ними тішитися. Міжнародне поліційне бюро в Женеві разом зі Скотленд Ярдом розпочало інтенсивні пошуки, щоб не лише зловити тих чотирьох, але й щоб відстрашити інших аматорів таких схем швидкого збагачення.

ПРИГАДКА

Пригадуємо всім ВШ Передплатникам „Свободи", що з днем 1-го червня ц. р. одержують англомовний „Український Тижневик" тільки ті передплатники щоденника, які вислали замовлення і належну передплату „Українського Тижневика". Для вигоди тих передплатників, які бажають одержувати „Український Тижневик", але ще не вислали такого замовлення і передплати, поміщуємо в цьому числі відповідний формуляр, що його можна вирізати і переслати виповненого разом з чеком передплати до Адміністрації „Свободи".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper (SECD 530-420) published daily exept Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $4.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Спотворений спектакль

Шумно, гучно, кольоритно і з відповідним політично-пропаґандивним забарвленням пройшли XXII Олімпійські ігрища в Москві, як і цього бажали собі совєтські організатори та потураючі їм „боги" з Міжнародного Олімпійського Комітету (МОК). Цього можна було сподіватися, бо ледве чи можна знайти в світі кращих від совєтських спеців від влаштовування фанфарних буфонад. Однак суть Олімпійських ігрищ не в парадах і феєрверках, навіть якщо вони й є належною окрасою цих престижевих спортових змагань, які щочотири роки притягають увагу світу. І якщо йдеться про XXII Олімпіяду, то вона ввійде в історію ігрищ як один із найбільш спотворених спектаклів та скандальних видовищ, що приніс розчарування змагунам і ганьбу організаторам, а „власть імущим" Совєтського Союзу — тотальну поразку.

Уже сам факт, що в тих ігрищах відмовилося взяти участь понад 60 країн у солідарності із ЗСА на знак протесту проти інвазії СССР на Афганістан — перетворив ці спортові змагання у охолощену з кращих змагунів і дружин імпрезу. Коли додати до цього ще й той факт, що не проминув день без якогось скандалу, включно з глупими, а то й образливими виступами голови МОК-у лорда Кілланіна, який відходить на пенсію, то можна сьогодні сміло твердити, що зовсім оправданими були суґестії перенести ці ігрища до іншої країни.

Не пощастило організаторам замилити очей туристам і змагунам переповненими до того часу небаченими у Москві товарами крамниці. Не допомогли взірцево очищені від сміття вулиці і від проституток готелі й бари. А тисячі КҐБістів і поліціянтів тільки підтвердили ганебний образ тоталітарної системи на практиці.

Безвартісними виказались медалі змагунів СССР і Східньої Німеччини у відсутності атлетів ЗСА, Канади, Японії, Західньої Німеччини, Кенії та інших країн. Ще під час і негайно після Олімпіяди американські плаваки і легкоатлети доказали своїми осягами, що вони набагато кращі за першунів ігрищ. Хоча встановлено на Олімпіяді в Москві 36 нових світових рекордів, деякі з них уже перевищили бойкотуючі ці ігрища змагуни Заходу, а ще більше рекордів „полетить" у наступних тижнях і місяцях. І це не при годинниках, що їх інсталювали совєтські специ, чи при відкритих брамах стадіону при метах ратищем совєтських змагунів, чи з нечуваним в історії спорту дозволом суддів повторити невдалий стрибок у воду зі скічні, бо совєтському змагунові „перешкоджав гамір глядачів". Захланність на медалі совєтських організаторів переходила всі межі, при чому совєтські судді дозволяли собі на явне шахрування, щоб тільки закріпити перемоги за змагунами „країни рад".

В обличчі того всього, що мало місце на Ленінському та інших стадіонах, де проходили змагання, можна без вагання твердити, що американські та інші атлети заощадили собі багато розчарувань і нервів, бо їм організатори найбільше були б „клали колоди" під ноги, а то й наявно ограбували б їх від їхніх осягів.

На превеликий жаль, це все діялося на очах панів в МОК-у, які й надалі говорять про „олімпійських дух". Так, він існує серед справжніх спортовців, хоч і спотворюють його власне ці засліплені провідники, теревенячи про „відполітизування спорту", але дозволяючи у той самий час на такі недвозначно сполітизовані спектаклі як недавнє московське видовище. Отже, мова не про „продовження олімпійського руху", а про його відродження в дусі первісних ідеалів, що лягли в основу Олімпійських ігрищ, які повинні бути ареною чесного змагу спортовців-аматорів, — а не професійних машин чи „виклонуваних" гормонами роботів у виді кошиківкових ґігантів совєтського типу, — всіх народів світу. Вкінці час визнати моральність національного принципу в міжнародних спортових імпрезах, бо спортовці змагаються не тільки за особисті осяги, але за честь і славу своїх народів. У тому нічого злого немає і це підтвердить майже кожен змагун-олімпієць. Але щоб примінити цей принцип у повному вимірі слід було б допустити до участи в ігрищах всі народи, навіть ті, які є політично поневолені. Можливо, що до часу наступних ігрищ в Лос Анджелесі в 1984 році панове з МОК-у доглупаються до того і примінять ідеї, принципи і правила, які так красномовно й ясно вилОжені в хартії Олімпійських ігрищ.

У НАЛАГОДЖУВАННІ ближчих відносин між Індією і КНР постала затримка після того, як Пекін відкликав поїздку свого міністра закордонних справ Гуанґ Гуа до Індії. Поїздка ця, на запрошення уряду в Делі, мала відбутися ще цього року. Значення її було дуже велике, бо стосунки між обидвома країнами ще від часу їхньої війни за прикордонні території в якій китайські війська здобули перемогу, а індійські вийшли були блідо, нерівні, а не раз навіть напружені. Конечність зближення між ними стала ще більше очевидною після совєтського нападу на Афганістан, у висліді якого Червона армія опинилася менше як 200 кілометрів від границь Індії і ділить її від тієї країни тільки вузька смуга Пакістану. Додатковим ускладненням, пов'язаним з відкликанням поїздки Гуа є те, що не подано її нового реченця.

РИМСЬКИЙ ПАПА ІВАН ПАВЛО ДРУГИЙ відвідає Західню Німеччину від 15-го до 19-го листопада. Поїздка почнеться прибуттям Папи до Кельну і його участю в урочистостях відзначення 700-річчя смерти св. Альбертуса Маґнуса, німецького теолога. Після перебування у Кельні і Бонні Папа відвідає ще п'ять осередків: Оснабрюк, Майнц Кастель, Фульду, Альтетінґ і Мюнхен. Буде це восьма з черги велика поїздка Папи Івана Павла Другого за кордон з Ватикану. Про поїздку повідомила Ватиканська канцелярія.

Ярослав Курдидик

ЗА ПЕРЕБУДОВУ ПОТУЖНОСТИ ЗСА

З привернениям військової реєстрації у ЗСА, почали розгортатися контроверсійні вияви і двоподіл між молоддю. Подавляюча більшість молоді вважає це своїм обов'язком, як також, коли зайде потреба, вона повинна служити в армії і боронити основні права своєї держави, однак молодь „рожево-ліберальних поглядів" перейшла до табору бешкетників, яка, за давньою проти в'єтнамською версією, бойкотувала реєстрацію, видвигаючи та вигадуючи для цього десятки різних пропацифістичного характеру причин, включно аж до евентуального „пасивного непослуху".

Позитивний факт

Реєстрацію, — як пише майже вся без винятків американська преса, — слід приняти за позитивний і водночас діючий факт, щоб в разі потреби вона була готова послужити за перше поготівля в обороні Америки. Реальна бо дійсність засвідчує, що теперішня професійна армія, яка складається із самих тільки добровільців, не діяла, як також і не діятиме справно ніколи, тому що вона не відповідає вимогам нашого часу.

І справді, коли у проміжку часу, між двома світовими війнами, не було загрози для вітальних інтересів ЗСА, як теж і безпосередньої небезпеки для існування американського населення, а закордонна політика схиляється у напрямі ізоляціонізму тоді, — кажуть мілітарні фахівці, — невелика професійна армія могла повністю виконувати свою ролю. Але той час, у якому американське збройне поготівля вимагало від військової технології довгої мобілізації, перейшов уже в минуле.

Ось погляньмо критично на наш сучасний світ. Мілітарна технологія увійшла тепер у таку стадію, що війна із будь-якого континенту може перенестися до Америки не пізніше, як за півгодини. Ціла наша земля нагадує один великий озброєний табір, що його пронизують і струшують глибокі та фундаментальні конфлікти.

Американська збройна сила, яка станціонує в Европі має проти себе найсильнішу військову машину Совєтського Союзу. З другого знову боку, віч-на-віч з Південною Кореєю стоять 600,000 вояків північнокорейської армії, якою командують необраховані комуністичні лунатики.

Близький Схід і його передпілля, з одного боку обшир Середнього моря, а з другого — Індійського океану, прикорюють американську фльоту, яка примушена обслуговувати постійне постачання, що включає у свій склад десятки тисяч моряків, найрізнорідніщого технічного та бойового призначення.

Американська економіка, яка в останніх 30-их роках розрослася до максимальної продукційної спроможности, сьогодні, головним чином основується на доставах мінералів та металів, які мусять перепливати тисячі миль морської дороги. Вже тільки цей один фактор вимагає розбудови окремої мілітарної місії. Америка мусить бути спроможна тримати ці морські постачальні маршрути у постійній і незагрозливій безпеці, без ніякої загрози, від них бо залежатиме розбудова теперішньої, як теж майбутньої, американської мілітарної сили.

Загрозлива прицільність

Як не дивно, але збільшення окремого модерного озброєння витворило підсилене запотребування до розбудови кількости людей і бойового виряду для них. Із наглядного прикладу т. зв. „Йом Кіппур війни", першої того роду війни, у якій було вжито з обидвох сторін нову технологію на конвенційних полях боїв, продемонстровано загрозливу прицільність і вогневу силу, а воно у висліді означає підвищення у втраті людей і бойових машин у відносно дуже короткому часі.

І може саме цей останній приклад технології, політичних та економічних передумов промовлятиме за тим, що ЗСА мусять якомога швидше підсилити свою мілітарну „капацитетність", бож за оцінкою американських військових аналітиків, теперішня професійна армія, яка складається зі самих тільки добровільців — рішуче заслаба, щоби бути спроможною перебрати на себе таке бойове завдання.

Останні зголошення добровільців до військової служби вказують на різке обниження у квалітативності нових рекрутів, між якими із закінченням середньої школи пересічно було 67 відсотків, коли ж у попередніх роках 1977-1978 було ще 75 відсотків. Відсоток негритянських добровільців вказує на особливу звишку і для прикладу у 1979 році дійшов до 37-ох відсотків.

Зло, яке найбільше

(Закінчення на стор. 3)

Омелян Плешкевич

ЗАВДАННЯ СВІТОВОЇ КООПЕРАТИВНОЇ РАДИ

„Жадні географічні межі не можуть роз'єднати одного народу". (З програми Братства Тарасівців, 1892 р.)

Українська Кооперація є по суті така давня, як історія українського народу. Кооперація побудована на моральній основі родинного співжиття, утримувала з діда-прадіда неписаною законністю пошану й гідність одиниці в гурті. Цей невмирущий принцип, зроджений в Україні, перенісся на всі континенти земної кулі, де лише живе хоч би невелика жмінка української спільноти. Хоча економічна політика в сучасну модерну історичну добу диктує модерні форми кооперативного господарства, в принципі зміст її залишився такий самий.

Під сучасну пору Українська Світова Кооперативна Рада (УСКР) об'єднує 79 кооператив у 5-ох країнах поселення у вільному світі: ЗСА, Канада, Европа, Австралія й Арґентина.

Неабиякий успіх

Оборотовий капітал виносить коло 400 мільйонів дол., із 13 мільйонами резерви. Беручи до уваги, що ці надбання є за останніх 30 літ, де всі починали з нічого, це неабиякий успіх. Австралія виказує найвищий відсоток скооперування. Це можна завдячувати не лише піонерам-кооператорам, але також активній співпраці українських Церков. Тут слід підкреслити, що в Україні, перед Другою світовою війною, кооперація багато завдячувала свій розвиток українським Церквам, які активно брали участь у будові українського кооперативного господарства.

У 1979 році, заходом Української Кооперативної Ради, за апробатою і співпрацею Світового Конґресу Вільних Українців, відбуто конференцію із метою придбання мільйонової фундації СКВУ. У цій конференції брали участь представники СКВУ, з головою М. Плав'юком на чолі, Український Конґресовий Комітет (УККА), з мґром І. Базарком на чолі, всі Братські Союзи українські щадниці, приватний сектор, українська кооперація, представники українських Церков та суспільно-громадські організації. Мільйонова фундація СКВУ є не тільки конечністю, але передумовою для повної праці УККА у його різних ділах для добра української громади в цілому світі, включно з великими потребами українського народу в Україні. Ми переконані, що на найближчому Конґресі УККА, ця благородна ідея знайде повну піддержку, так в теорії, як і в практиці.

Українська Світова Кооперативна Рада на біжучу каденцію працює в складі 12-ти членів Ради, а саме: Омелян Плешкевич (ЗСА) — голова, Василь Ситник (Канада) — 1-ий заступник, Андрій Качор (Канада) — 2-ий заступник, Нестор Филипович (ЗСА) — секретар, Роксоляна Гарасимів (ЗСА) — скарбник; члени: В. Куций (Канада), Іван Лещишин (Канада), Лев Футала (ЗСА), Роман Бігун (ЗСА), Богдан Кекіш (ЗСА), М. Ліщинський (Австралія), М. Паславський (Арґентина), П. Цимбалістий (Велика Британія).

Актуальне примінення

У дні 22-го листопада 1978 року, у своїй доповіді на загальних зборах Української Світової Кооперативної Ради, інж. Андрій Качор, наш передовий кооператор, подав свої зауваження, які мають актуальні примінення до розбудови українського кооперативного руху. Він подав, що ми маємо вже оформлені Крайові Кооперативні Ради, маємо Українську Світову Кооперативну Раду, і наша Українська Світова Кооперативна Рада мусить бути жива і пробувати у співпраці з крайовими центрами розв'язати хоча б важливіші проблеми нашого кооперативного життя, як, наприклад: відбути власний кооперативний конґрес; перевести досліди господарсько-соціяльного життя українців у вільному світі, бо такі студії допомогли б нам у плянуванні і розбудові нашого кооперативного життя; виховувати нові молоді фахові сили економістів-кооператорів.

Перед нами завдання написати і видати історію українського кооперативного руху в діяспорі, та заснувати український кооперативний музей і архів для переховування і збереження документів нашої кооперативної праці. Дальший крок у праці Світової Кооперативної Ради — це заснування ідеологічного кооперативного журналу.

Такі й подібні завдання стоять сьогодні перед Українською Світовою Кооперативною Радою. Вона, при допомозі Крайових Кооперативних осередків, ці завдання поволі буде виконувати.

З НАШИХ БУДНІВ

ФЕСТИВАЛЬ

Мої добрі сусіди з Бібрецького повіту, панство Татухи, відпочивали на веранді, або на так званому „порчу", й кубками саратоґської води з льодом намагалися гасити спрагу, а виглядало так, що вони її лиш розбуджували в той задушливий день місяця липня — місяця нечуваних, рекордових спекот в Америці, — як писали в газетах і передавали по радіо.

Тим то немало мене це здивувало, що при такій осоружній погоді моїм сусідам забаглося дебатувати на таку невдячну тему, як „українomалощознавство", — за словами народного мудреця, Гриця Зозулі.

— Що за дивні якісь слова повинаходили, — мовила в задумі дорога землячка, — відмахуючись від мух найновішим числом „Свободи", так, скажемо, з-перед яких двох-трьох тижнів. — Такі довгі роки, як далеко сягає в давнину моя пам'ять, — казали, писали і балакали „Сема вулиця", і було ол райт, і ніяка нікому кривда від цього не сталася, аж приїхали скитальники — і зробили з „Семої" вулиці — „Сьому"!

— Пац! — траснув пан Татух мухобійкою по столі, поклавши за одним махом на бляті три зимні трупи!

— Або з тими пирогами що вийшло, — вголос продовжала свої роздумування пані Татушиха. — Скільки літ, ще в старому краю, а потім і в цих контрах робили жінки пироги, а людоньки їли, і всім смакували, і ніхто ними не отруївся, аж тут ні звідти, ні звідси, зробили з пирогів — „вареники"!

— То ще байка — вареники, чи там, „розвареники", коли тісто розвариться, — сказав пан Татух і, втираючи краплистий піт з лоба, зняв з голови п'ятиґальоновий, тексаський капелюх, акуратно такий, як його носив, бувало, небіжчик — президент Линдон Джонсон.

— А ти мені, от, скажи, будь ласка, — сусід звернувся до мене персонально, — що воно за диво отой „фестиваль", що про нього „Свобода" так багато пише, а в англомовному тижневику щотижня показують купу фотографій з тої ж фестивальної активности... Чи воно, бува, не означає те саме, що в краю звалося — фестином?

Щоб довго не морочити собі голови в таку гарячу, задушливу днину, — я відповів землякові, що фестиваль і фестин, це менш-більш, одне й те саме.

— Ой, ні, голубе, не одне й те саме, — рішуче заперечив пан Татух. — На крайовому фестині ти не мусів чемпіти годину в „лайні", щоб купити порцію пирогів, чи там по-твоєму вареників по-талярові за штуку... Та й не мусів витратити екстра пів таляра за пів ложки скваснілої сметани. То ж був би великий встид і сором, чи то для національної установи, чи для ґазди, або ґаздині, якби вони тягли з хати пироги чи вареники на продаж! На фестин ти приходив уже випивши і закусивши, словом — наїджений, чи то вдома, чи в гостях, а потім, на фестині, стояв і приглядався вправам вільноруч, або з топірцями, або з рушниками, або як хлопці ставили вежі, чи якісь інші гімнастичні штуки робили...

— А пригадуєш, старий, як оркестра з Романова файно грала на трубах? — перепитала пані Татушиха, прослъозившись.

— Велл, — похитав головою пан Татух і на цьому слові закінчено дискусію на мовознавчі теми.

Ікер

Максим Булька

Фарма замість Союзівки...

— У цьому році, ми допустимося зради, заявила розмріяним голосом, дружина.

— Про яку зраду ти говориш?..

— Не поїдемо на вакації на Союзівку, а на фарму!...

— На яку фарму?..

— До Козаченків. Ти знаєш, які вони гостинні?...І там молоко ще тепле просто від „красої" і свіжі... ще тепліші яйця простісько з-під курки... А, найважливіше, це Козаченкове добряче серце. І душа, що завжди одкрита на всю ширінь, як козацькі шаравари...

— А я мав у пляні зустрінути перший раз друзів, яких я не бачив уже 20 років, пробував я оспорювати та протестувати.

У відповідь дружина глипнула на мене такими очима, що я і без труднощів зразу розшифрував: якщо не погоджуся, то вона отруїть мене при найближчому сніданку, або накине на голову подушку і задушить, зараз таки чергової ночі.

І поїхали ми на фарму. А

(Закінчення на стор. 4)

Володимир Савчак

У ПАМ'ЯТЬ ПРОФ. РОСТИСЛАВА ЛАЩЕНКА

(2)

Проф. Лащенко в Празі, ознайомившись з тими рецензіями, переслав до Києва свої завваги, які були видрукувані таки в черговому, третьому, випуску „Праць" Комісії, що появився в 1927 р. Деякі автори рецензій реплікували на цих „Кілька слів" у тому ж виданні, і в той спосіб відбулася єдина в своєму роді дискусія чи панель на віддалі Прага-Київ. Доповідач Я. Падох закінчив свою доповідь ствердженням, що, на жаль, вона не могла продовжуватися, бо не стало в живих проф. Лащенка, а коротко по його смерті й над Комісією завис „меч Дамокля".

Другий доповідач син св. п. Професора, Олег Лащенко представив не тільки основні біографічні дані з життя Батька, але й насвітлив цікаво родинний дім Лащенка і добу в якій судилося йому жити. Ростислав Лащенко народився 1-го вересня 1878 року, як другий син Митрофана Лащенка, керманича духовних шкіл в Єлисаветі та в Херсоні який вже у 1870-их роках заснував українську громаду в Єлисаветі, будучи одним зі свідомих українців того часу.

З цього родинного дому Ростислав Лащенко виніс ідею активної служби народові, що скріплювалась у нього в студентські роки, коли він — як член студентської громади в Києві — брав жваву участь в різних демонстраціях; це й коштувало його однорічної перерви в студіях. Закінчив правничий факультет університету св. Володимира в 1905 р. та став мировим суддею в Маріюполі, а згодом у Вільні, звідки в 1917 році евакувався з родиною до Києва.

Тут брав участь в організації першого з'їзду українських правників і в заснуванні Українського Правничого Товариства, в якому належав до створеної в той час судово-термінологічної комісії, — а в шкільному році 1917-18 почав викладати на новоствореному тоді т. зв. Українському Народному Університеті історію українського права.

В 1918 році він очолив київський Апеляційний суд і працював у верховній слідчій комісії, а восени того ж року був делеґований від Правничого Товариства до Національного Союзу, в якому став одним з заступників голови.

З початком 1919 року суддя Лащенко виїхав з урядом Директорії на Захід, залишаючи родину в Києві, який у тому році кількакратно попадав в руки большевиків, денікінців і знову большевиків. Не маючи вісток від родини, він вирішив її відвідати, але назад на на Захід не міг їстатися, бо захворів у Києві на віспу й тиф; хворий мусів скриватися, бо в його домі роблено труси з наміром його арештувати. З відступом українських військ і Директорії на Захід Лащенко залишив Київ, забираючи зі собою вже й родину. Після короткого перебування в Кам'янці Подільському переїхав з пригодами, до Тарнова — цього тимчасового центру УНР.

Восени 1920 року Лащенко з родиною переїхав до Львова де віддався науково-дослідницькій діяльності, до якої віддавна мав нахил, а тепер і можливості. Хоча жив з родиною в дуже скромних умовах, він цілими днями пересиджував в бібліотеці НТШ, в якій працював відомий бібліограф і науковець сл. п. Володимир Дорошенко. Лащенко збирав матеріяли і почав працювати над студією про „Копні суди на Україні".

При допомозі колишнього члена Правничого Т-ва в Києві Олександра Мицюка, з яким Лащенко зустрівся у Львові, він в половині 1921 року переїхав до Праги, де дістав працю у відділі культури і освіти Громадського Українського Комітету, що був тоді центральною організацією української еміґрації в Чехо-Словацькій Республіці. Восени того ж 1921 року перенесено з Відня до Праги Український Вільний Університет, якого офіційне відкриття відбулося святковою інавґурацією 23-го жовтня 1921 року. На цьому УВУ габілітувався на підставі праці про „Копні суди на Україні" Ростислав Лащенко, який вже від літнього семестру 1922 року почав свої виклади про українське право. В наступному академічному році 1922/23 доцент Лащенко був іменований надзвичайним, а в в році 1923/24 звичайним професором УВУ. Згодом його запрошено також викладати в Українській Господарській Академії в Подєбрадах.

Доповідач згадав також про ролю проф. Лащенка в оснуванні „Українського Правничого Товариства" в Чехії, що постало весною 1923 року, і головою якого від початку аж до своєї смерти був професором.

Проф. Лащенко мав зв'язки з відомим чеським правником проф. Кадлецом та іншими високими урядовцями чеських міністерств, між якими був й лікар д-р Гірса, який довгі роки працював на Україні та говорив українською мовою; він став згодом заступником міністра закордонних справ ЧСР.

Політикою, як такою, проф. Лащенко в Празі не займався, хоч й втримував зв'язки з рядом видатних діячів з кіл УНР; під час приїздів до Праги Андрій Лівицький, що був товаришем Професора з часів навчання у Києві, відвідував родину Лащенків і просив проф. Лащенка розвідати в чеському міністерстві закордонних справ про можливості евентуального переїзду уряду Директорії до Праги. На жаль, відповідь була відмовна і на цьому та своєрідна „дипломатична місія" закінчилася.

При нагоді відвідин в Болгарії проф. Лащенко познайомився в Софії з проф. Бобчевим і втримував з ним науковий контакт, маючи намір передати через нього один зі своїх скриптів до друку в Софійському університеті.

В дні 30-го жовтня 1929 року проф. Ростислав Лащенко, в силі віку, відійшов у вічність, не маючи змоги закінчити багатьох своїх наукових праць, до яких збирав матеріяли. Його архів, на жаль, не зберігся.

Після закінчення обох доповідей і кількох коротких завваг приявних правників: Новосівського, Шандора і Соколишина, предсідник замкнув вечір, дякуючи доповідачам за їхні, незвичайно цікаві та вичерпні доповіді з насвітленням життєвого шляху і осягів св. п. проф. Лащенка, який жив трудним життям у трудні часи.

За перебудову...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

обезцінює професійну армію постійно зростає і на це складаються різні причини: — заманливі фальшиві оголошення, що приобіцюють більше, як на самому ділі дає служба у війську, скандальні випадки із фальшуванням підроблених документів, які запевнювали добровільцеві упривільйовану позицію, інфляція, яка страшенно обнизила вартість виплат за військову службу і т. п. В останніх трьох роках більше, як половина літунів, механіків та вишколених електроніків не записувалися, відбувши чотири роки вишколу на чергову службу, а це тому, що коли вони переходили до цивільного сектору їм пропоновано за цю саму працю тричі, а то навіть і вищу платню.

Найприкріще явище, — твердять військові фахівці, — це обниження дисципліни, як теж і бойових вартостей, бож у пересічного молодого вояка, що служить тепер, тільки виключно „за гроші", важко добитися того, щоби у нього була — „правдива настанова і гордість, бути прикладним вояком"...Цю настанову, що є „типічним продуктом" професійної армії слід неодмінно і чимскорше змінити. Із вищезгаданого виходить, що введення військової загальної служби є конечністю, якої ЗСА не зможе ніяким робом обминути.

Заплата за привілеї

Можна зустрінути у пресі і такі слушні завваження, що військову службу слід розцінювати, неначебто — „заплату за привілеї", що їх дають ЗСА кожному громадянинові у вияві вільного і незалежного життя, яким користується усе населення. Є теж і такі голоси, що коли об'єктивно проаналізувати аспект професійної армії, то вона виглядає „дуже неморальна"... Як можна, мовляв, заманювати менше упривільйованих до військової служби з розрахунком, щоби тільки невеличка меншість перебрала на себе повний тягар оборони країни, за всіх тих, які у більшості зможуть невеликою кількістю грошей „викупитися від цього почесного громадянського обов'язку?"...

Америці потрібна примусова військова служба. Не така із різними „льотерійними фікціями", як це було із попередніми системами, але служби, до якої буде зобов'язаний кожний молодий чоловік у 18-му році життя, для примусової служби, а згодом до періоду у примусовій службі у резерві. І, чим скоріше, — твердять знатоки, — ЗСА впорядкують цю справу, тим буде для них краще, догідніше і безпечніше.

Згадуючи дорогого Друга

(У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ СВ. П. В.ФУРСІКА)

Св. п. Володимир Фурсік

(А. Дом). Дня 27-го червня ц. р. по довшій недузі відійшов у вічність наш улюблений друг і довгі роки член Парафіяльного уряду при українській православній церкві Св. Тройці в Ірвінгтоні, Н. Дж., батько двох синів, відданий син українського народу св. п. Володимир Фурсік.

Він був людиною багатьох прикмет,добрим батьком родини, дуже активним і працьовитим членом парафії Св. Тройці, щирим громадянином та відданим сином свого улюбленого народу.

Розуміючи вагу виховання дітей, він виховував їх взірцево в релігійному і національному дусі та йшов назустріч розвоєві їхніх талантів, віддаючи свої тяжко зароблені гроші на школу та їхню музичну освіту.

І хоча останньо він і вся його родина проживали далеко від церкви, вони часто були на Богослуженнях і в дальшому допомагали, головним чином матеріяльно, та своєю всебічною співпрацею у житті церкви та церковної громади.

Своєю ніжністю та добрим словом св. п. В. Фурсік заслужив собі на пошану, залишивши серед нас про себе найкращий спомин і почування глибокої приязні, що й виявилося на незвичайних похоронних врочистостях, які відбувалися на протязі кількох днів.

Тлінні останки Покійного перевезено зі шпиталю Фрігол до похоронного заведення Литвин і Литвин в Ірвінгтоні, де 28-го і 29-го червня відбулися Панахиди, які відслужив отець протоєрей Сергій Непріль, настоятель церкви Св. Тройці в Ірвінгтоні та о. протодиякон Володимир Поліщук при співучасті церковного хору під орудою інж. Д. Олійника. Наприкінці голова Парафіяльного уряду п. Б. Процюк попрощав в далеку дорогу заслуженого парафіянина.

Дня 30-го червня вранці над відкритою домовиною у церкві Св. Тройці отець протоєрей Сергій Непріль відслужив заупокійну Службу Божу і Панахиду, з участю церковного хору та виголосив зворушливу промову про заслуги Покійного.

Цього ж дня перевезено тлінні останки Покійного до української православної церкви Св. Андрія в Бавнд Бруку, де Службу Божу та Панахиду відслужили отці: протопресвітер Артемій Селепина — голова Консисторії, протопресвітер Федот Шпаченко та протоєрей Сергій Непріль.

Над відкритою могилою промовляв голова парафіяльного уряду Б. Процюк, прощаючи вірного парафіянина, який на протязі кількох років був членом парафіяльного уряду.

Хоча це був понеділок, на тризну многолюдно прибули присутні, вщерть заповнивши залю.

Зворушливу промову про заслуги св. п. В. Фурсіка та про виховання його дітей, які належать до цієї організації, виголосив О. Шевченко від Центральної Управи ОДУМ-у, запевши їм всебічну моральну та матеріяльну допомогу.

Після коротких промов, переведено збірку, яка у висліді дала суму 654 дол. яку призначено на встановлення пропам'ятної плити Покійного з його ім'ям в церкві Св. Тройці, коло його покійної дружини, яка померла 24-го вересня 1976 року.

Св. п. Володимир Фурсік народився 30-го серпня 1921 року в маленькім місті гірської околиці Крем'янці на Волині. У 1941 році він був у Києві та бачився із тодішньою українською елітою. Був він зв'язковим з Крем'янця до Української Повстанської Армії, яка перебувала поблизу села Антоневець — Стіжок. І коли село Стіжок спалили німецькі СС, за порадами УПА він прибув до табору, повідомляючи, що німецькі окупанти нищать наше населення в містечку Крем'янці, розстрілюють родини Козубських, Шубських й інші.

Після закінчення Другої світової війни 1946 року св. п. В. Фурсік вимандрував до Німеччини, де й одружився з Татьяною. По якомусь часі вони виемігрували до Америки, поселившись у Балтіморі. Але згодом вони переїхали до Нюарку, Н. Дж., включившись в церковне та громадське життя. Відтак вони вписались до церкви Св. Тройці де активно працювали до останніх днів свого життя.

У 1957 році родині Фурсіків народився син Микола, а в 1961 році другий син Степан, — це в час, коли вони проживали на фармі в Лейквуді, Н. Дж.

Та їхнє погідне життя не тривало вже довго, бо захворіла, а потім, бо 26-го вересня 1976 року померла дружина св. п. В. Фурсіка, а оце недавно і він сам помер, залишивши свою рідню і свою громаду, яка з їхнім відходом зазнала великої і болючої втрати.

Св. п. Володимир Фурсік і його дружина Татьяна належали до 14-го Відділу УНСоюзу, як і сьогодні до цього ж Відділу належить його родина.

В руслі нових завдань та надій

На сторінках української преси часто появляються статті з описом громадського життя; ось в Ню Йорку відбулася успішна забава, а ще де-інде концерт небувалий. А Чікаґо — успішна виставка; у Філядельфії блискуча академія! Скрізь успіхи. І, читаючи це, хочеться крикнути: де ж Рочестер? Про нашу громаду майже нічого не пишуть.

А Рочестер не така-то вже провінція! Тут міцно розбудована українська громада і нараховує вона понад десять тисяч українського люду, 47 партійно-громадсько-суспільних і прицерковних організацій. Громаду очолює Відділ УККА, об'єднуючи 18 організацій-платників Народного Фонду, які лицем і духом звернені до рідного краю.

Відділ УККА в Рочестері існує тридцять років і мав нагоду пережити різні кризи навіть такі, що партії намагалися силоміць перебрати владу в свої руки,а якщо це не вдавалось, — бойкотували, і цією „системою" звоювали себе до того рівня, що в громаді бракувало людей — не мали з кого вибрати управу Відділу. Про такі „успіхи" можна б і не згадувати, але в цьому році відбуватиметься черговий конгрес УККА, то не шкодить глянути до „дзеркала"...

Майже тридцять років очолював і очолює Відділ Вілліям Андрушин, народжений в Америці, адвокат. Він пережив усі ті громовиці і залишився в Рочестері тим авторитетом, перед яким друзі й противники діяльности УККА мусять з респектом вклонитися.

Років шість тому до управи Відділу вплинули нові люди з молодшої ґенерації: Роман Куціль, Микола Єйна й Євген Кулик з новим і молодшим підходом до організаційно - суспільних справ. Завдяки їм, зголосилися до праці у Відділі кілька тих, що закінчили американські університети чи каледжі, а радіопрограму організувало й веде виключно молодше покоління, про що йтиме мова нижче.

Вже шостий рік Роман Куціль є головою Відділу УККА. Громада зауважила в ньому непересічні здібності суспільного діяча. Він прекрасний промовець, толерантний до всіх середовищ.

Річні збори Відділу УККА що відбулися 27-го квітня ц.р., проходили під знаком підготовки до Тринадцятого Конґресу УККА, який має відбутися в жовтні. До управи Відділу ввійшли представники майже з усіх організацій, і плянують послати своїх делеґатів на Конгрес, щоб не бути „мовчазною більшістю".

Річний звіт голови присутні вислухали з великою увагою. Він вияснив мотиви, якими управа керувалась у своїх рішеннях і праці, та подав оцінку нашого суспільно - громадського життя. Він сказав, що;

...„Живою реальністю у нас була, є і буде ідея Української Державности, тому ми постійно спрямовані до тих світлих моментів нашої історії, які визначили ціль нашого національного буття. Цим слід пояснити наголошування відзначувань річниць національних свят: 22-го Січня, Першого Листопада й пам'ятні роковини Тараса Шевченка. Цим маємо на меті зміцнити національну солідарність та усвідомити інших, що справа здобуття Української Держави — це справа цілої нації, а не якоїсь кляси чи партії".

Відділ УККА не мав юрисдикції в справі шкільництва й безпосередньо за нього не відповідає, одначе приділили цій важливій справі багато уваги. Голова Куціль інформував присутніх, що з кожним роком меншає число українських учнів у щоденній школі парафії церкви Св. Йосафата, також маліє кількість учнів в школах українознавсрва ім. Тараса Шевченка та парафії церкви Святої Покрови.

В справі правозахистного руху звітодавець сказав,що дисиденти, хоч і надалі залишилися символом боротьби за людські й національні права українського народу, одначе в них відмінні від наших погляди на тактику й методи боротьби, і часто у них інші концепції та інші моральні заложення. Наявним доказом цього можуть послужити виступи Валентина Мороза, які привели до замішання й антаґонічних наставлень, і контроверсійні заяви ген. Петра Григоренка, які допровадили до горезвісної резолюції на форумі Крайової Ради УККА.

Слід ствердити, що рочестерська українська громада здала іспит зрілости —виявляла симпатії в одну чи другу сторону, але задержала спокій і повну рівновагу. На засіданнях Крайової Ради УККА Р.Куціль займав становище, продиктоване суспільно-громадською рацією, єдністю та стабільністю.

З появою в вільному світі Валентина Мороза Комітет його імені в Рочестері, — один з найсильніших у той час комітетів в Америці, — добився офіційного запрошення від посадника міста для Валентина Мороза відвідати Рочестер, однак таке запрошення зігноровано. Натомість наша громада мала змогу зустріти та морально й фінансово піддержати Надію Світличну, яку спровадив Гарвардський комітет, та Раїсу Мороз, приїзд якої спонзорував новостворений Комітет Оборони Людських і Національних Прав в Україні.

Радіопрограму в Рочестері відновлено рівно рік тому з ініціятиви Марти Шмігель. Триває радіопрограма годину, о восьмій вечора кожної неділі, двома мовами. Програму провадить колеґія, в якій працюють: Христина Ковч, Ярослава Кекіш, Стефанія Павлович, Галина Снігур, Микола Єйна, Євген Кулик, Євген Лилак, Василь Корнило і Роман Куціль, який очолює колеґію. Також співпрацюють з колеґією Ірина Климочко, Віра Кахникевич, Ярослав Білоус Іван Гонтар та іван Корнило. Це люди з молодшого покоління,що виростали в Америці, але живимсловом пропагують і відстоюють національну самобутність і державну суверенність українського народу.

Перший рік рочестерська громада слухала радіопрограми завдяки фінансовій допомозі Української Кредитової Спілки, Плюта Компані, Альтон Компані — Андрія Чорнобіля, Принтінґ Методс — Мирона Баб'юка, підприємців Михайла Єйни та Люби Шмігель. Але цих приходів заледве вистачає на оплачування радіостанції.

Не вистачає коштів на такі конечні видатки, як закуп музичної літератури, вдержання відповідної бібліотеки, а про хоч би найменшу платню працівникам за їхній труд ніхто не згадує. В Рочестері майже всі етнічні групи мають свої радіопрограми; якщо б українці замовкли в етері, для громади це не було б похвальним. **Акція в справі цензусу 1980 року** була окремою точкою звітодавця — голови Відділу Куціля, і вона варта уваги читачів Свободи в цілій Америці, бо заходами рочестерського Відділу УККА українці в Америці добилися значних успіхів. Справа ця представляється так:

Ще будучи дорадником президента Форда, д-р Мирон Куропась почав акцію за визнання українців в Америці, як окремої етнічної групи і, на жаль, його заходи в цій ділянці, здається, ніхто не продовжував. Щойно півтора року тому цією справою зацікавився наш Відділ, а точніше — член управи Відділу в Рочестері Євген Кулик. Він зумів переконати впливові чинники цензусу в Вашінґтоні, що в Америці українці мають право бути визнані за окрему етнічну групу.

Це вимагало багато часу, труду, особистих зустрічів, телефонічних розмов, листування, а головне — терпеливости й самопевности. Слід відмітити прихильне ставлення та практичні заходи в цій справі конґресмена Франка Гортона.

Натомість з жалем констатуємо факт деякої байдужости, навіть легковаження та відкладання „на пізніше" справи перепису нашою Централею УККА. Роман Куціль, як представник Відділу і член Крайової Ради, змушений був скласти заяву протесту на засіданні Ради, звинувачуючи Централю в проволіканні й занедбанні цензусу 1980 року.

Вихід у зовнішній світ, з позиції сили, українцям конче потрібний. Тому в пляні праці новообраної управи Відділу зовнішні зв'язки зі світом стоять на першому місці. Микола Єйна та Євген Кулик мають нав'язати контакти з Республіканською та Демократичною партіями в Рочестері і співпрацювати з ними, маючи на увазі добро українського народу.

Євгенові Лилакові доручено зайнятися виправленням пофальшованої української історії, політично-економічних наук у підручниках для вищих наукових закладів. В цій ділянці вже працює Зенон Онуфрик; разом вони зможуть зробити важливу роботу, подібну до тієї, яку виконав Євген Кулик у ділянці цензусу.

Плянується приїзд до Рочестеру д-ра Петра Мірчука в справі Голокосту теж для можливого діялогу в цій справі з місцевою жидівською етнічною групою.

Відділ переводить збірку фондів на СКВУ; у вересні відбудуться надзвичайні збори для вибору делеґатів на Конґрес УККА; Відділ прикладає старань, щоб академії з нагоди традиційних свят відбувалися на високому рівні під кожним оглядом, а ювілейне 30-річчя діяльности Відділу УККА громада відзначатиме бенкетом в суботу 4-го жовтня ц.р. Ряд інших важливих справ, включно зі збіркою Народного Фонду, має полагодити новообрана управа Відділу УККА, в складі якої є: Вілліям Андрушин — президент; Роман Куціль — голова; Євген Лилак — заступник голови; Петро Твердохліб — секретар; Марія Чолач — заступник секретаря; Іван Боднар — скарбник; Ігор Масловський — заступник скарбника; Андрій Яріш — фінансовий референт; культосвітній референт /у трьох особах/: Михайло Слободинський, Ярослава Зелез; Христина Олексин; Харитон Довгалюк — пресовий референт; Микола Лилак — господарський референт. Збірщики Народного Фонду: Михайло Лялька, Михайло Малиновський, Володимир Біловус, Іван Лучканич, Микола Лилак. Члени Управи, що мають окремі доручення: Євген Кулик, Микола Єйна, Богдан Гуран, Стефанія Павлович, Ігор Гонтар. Контрольна комісія: Михайло Єйна, Михайло Малиновський, Остап Захарків. Товариський суд: д-р Іван Кіндрат, Михайло Лялька, Борис Губка.

Рочестерський Відділ УККА завжди був серед перших тромад — платників Народного Фонду, і віримо, що на цих позиціях він залишиться. Новообраній управі Відділу бажаємо багато погожих, вигідних для громадської праці. днів.

ВБИВНИК колишнього іранського шарже д'афер в іранській амбасаді в Вашінґтоні Алі Акбара Табатабая, який виступав під двома прізвищами Дауд Салягуддін і Дейвил Белфілд утік за кордон, — як інформує Еф-Бі-Ай Йому вдалося втекти вкоротці після вбивства колишнього іранського дипломата, не зважаючи на всі заходи американських поліційних чинників його зловити. Після свого прибуття до Швайцарії зі ЗСА він мабуть удався до Ірану. Як працівник альжирської амбасади Давид Белфілд, 29-річний мурин, правдоподібно, мав зовнішню допомогу, щоб перевести свою утечу з Америки.

САМЕ В ЧАСІ, коли в ЗСА звільнювано іранських в'язнів арештованих за участь в публічному заколоті та в бійках на вулицях Вашінґтону, в Англії іранські в'язні, також притримані поліцією за вуличні бешкети під американською амбасадою, почали голодівку. Подібно, як іранці ув'язнені в ЗСА, так само ув'язнені в Англії відмовляються подати свою ідентифікацію,

Управа Осередку СУМ ім. УПА у Філядельфії та Булава Відділу Юнацтва СУМ — Київ ч. 8 повідомляє своє Членство, що 3 серпня 1980 р. наслідком нещасливого автомобільного випадку відійшла у Вічність на 14 році життя юначка СУМ

бл. п.

КАТРУСЯ БОХНА

Опечаленій Родині складаємо щирі співчуття.

УПРАВА І БУЛАВА ОСЕРЕДКУ СУМ

У глибокому смутку ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 4-го серпня 1980 р. в Рочестері, Н. Й. по довгій недузі відійшов у Вічність на 71-му році життя наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО, БРАТ, ДІДУСЬ І КУЗЕН

св. п.

інж. архитект ГРИГОРІЙ ВОЛЯНСЬКИЙ

нар. у Сторожинці, Буковина, Україна

Панахида і Похорон відбудуться в Smithers, British Columbia, [illegible]нада.

Спи наш Найдорожчий спокійним сном, а прибрана країна хай буде Тобі легкою!

Горем прибиті:

ІРИНА — дружина
ЛЕСЯ — дочка з чоловіком д-ром ІГОРЕМ СТЕЦІВИМ і внуками
д-р РОМАН — син з дружиною РОБЕРТОЮ і внучкою
ОЛЬГА — сестра в Україні
проф. МИКОЛА і о. ОНУФРІЙ — брати в Америці
інж. ЕВГЕН ГРИНИШИН з д-р ВІРОЮ і дітьми, ЛЕСЯ ГЕВКА, д-р ПЕТРО і ОРИСЯ ГЕВКА з дочками, ДАРІЯ ВИТВИЦЬКА з чоловіком д-ром ІГОРЕМ і дітьми, мґр ОЛЬГА ЛЯШКЕВИЧ з дітьми — кузени
та ближча і дальша Родина в Україні і Вільному Світі.

Про радісні й сумні події

Париж. Франція. — Після двох поважних вечорів — проф. В.Маркуся на тему національних меншин у середній Европі та проф. В. Кубійовича у Польсько-українському Т-ві про Енциклопедію Українознавства польською мовою, — прийшла черга на малярсько-літературно-театральні події.

Їх започаткував Омелян Мазурик своєю виставкою у „Арт-форумі інтернасіональ", продовженою завдяки зацікавленню публіки до кінця червня.

Серед знавців і критиків мистецтва виринула несподівана думка, мовляв, „коли б треба було перемалювати Сикстинську каплицю, то це треба б доручити саме українцеві, Омелянові Мазурикові".

ВЕЧІР ПОЕЗІЇ

Наступною подією був вечір Союзу Українок Франції у суботу 14-го червня у пошану Миколи Руденка, цікавий, як усі імпрези СУФ Його відкрила голова СУФ Марія Митрович, звертаючи увагу присутніх на філософський характер поезії Руденка, який проте змінюється на памфлетичний, коли стає трагедія України. Інж. Катерина Штуль подала життєписні дані поета, перерахувала деякі твори його давнішого світосприймання й зупинилася на новіших, із часів „прозріння" цього колишнього воєнного героя й політрука, з тепер в'язня і засланця.

Її доповідь перепліталася уривками поезій, які проказувала Олександра Кукловська. Ця відома паризька декляматорка стала справжньою героїнею вечора, відчитавши дві довші Руденкові поеми „Хрест" та „Реабілітований", — цей останній у супроводі чудового „Ададжіо" Альбіоні — за вказівкою Ігоря Качуровського, автора післямови до збірки поезій М.Руденка „Прозріння".

Обидві людські трагедії, висловлені скупими фразами, набрали у мистецькому читанні ймовірної споглядачки таких подій, такої переконливої сили, що мовчазна публіка прослухала їх з молитовним настроєм. Цей виступ О.Кукловської був вершком її праці над твором і сили її таланту.

На закінчення Іванка Чумак продеклямувала дві поезії Ігоря Калинця у власному перекладі на французьку мову зі збірки „Чумаки", які вона готувалася виголосити на французькому „Вечори засланих та ув'язнених поетів" у Форумі центру Помпіду.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ

У неділю 15-го червня після панахиди, у приміщеннях собору св. Володимира, зібралися паризькі українці, щоб пом'янути сл.п. проф. Олександра Кульчицького. Науковий профіль Покійного накреслив проф. В.Кубійович, голова НТШ, — від учителювання за Польщі, почерез наукові досліди у Німеччині й Франції, та паралельно до членства в секції НТШ, при постійному піклуванні студенством як голова КОДУС—у.

Найближчий співробітник і послідовник Професора, д-р Кирило Митрович, виступив із блискучою характеристикою проф. О. Кульчицького, й її варто бодай коротко передати: „Смерть Професора можна прирівняти до смерти Сократа, після якої жаль його учнів не могло втишити Сократове запевнення, що через смерть душа людини визволяється від недосконалого тіла'.

І коли тіло Професора не дописало, то залишилося духове надбання, яке згадуватимуть його учні, бож за 30 років праці в УВУ він підховав цілі покоління для українського життя, він бо був не тільки психологом, але й психагогом — як звав він свою найновішу дисципліну. Теза його докторської праці недаром звалася „Геопсихічні властивості української душі, а після габілітації став справжнім ерудитом у соціо- і етнопсихології йдучі у крок зі сучасною наукою.

Його „Нарис структурної психології" з 1949 року актуальний і досі, як і німецько-мовна праця про 'Совєтську людину у конфронтації зі західньою психологією'. Він відкрив 'українського Гердера' у Миколі Костомарову, з його 'Двома руськими народностями'. Це відкриття заохотило нашого Вченого зайнятися іншими постоями нашої культури.

У працях про Шевченка — німецькою мовою, та Сковороди і Франка — французькою, — пробував проявити те що ціхує українську людину і культуру. За психоаналізою Юнга ствердив в українському народові перевагу серця над розумом і назвав її 'кордоцентричністю'.

Остання його праця, яка саме тепер друкується, це 'Уведення' до 'Суті філософії' Миколи Шлемкевича. Сотно статтей, есеїв, доповідей, викладів, які залишив Покійний, слід зібрати, як цінну спадщину для тих, хто після нього продовжуватиме наукову працю в тому напрямі".

Містоголова КОДУС-у. інж. Микола Маслов, схарактеризував покійного Професора як особливого приятеля молоді, що старався її розуміти, зокрема ж тенденції її розвитку та труднощі чужого оточення, а допомогу КОДУС-у вважав не тільки за матеріяльну але першу чергу за духову. Тому він стимулював студентське життя різними імпрезами, а зокрема вакаційними курсами, й за всі ці заходи був загально люблениим і шанованим.

Наче на підтвердження останніх слів інж. Маслова прочитано „Проголошення", яке наспіло з Америки. про створення „Фундації УВУ ім. проф. Олександра Кульчицького", яка постала з ініціятиви його колишніх студентів. Це стипендія для студента чи дослідника Філософічного факультету УВУ, на яку вже перші добродії спонтанно склали понад 1,000 дол. та кличуть інших відзначити цим способом „світлу пам'ять визначного педагога, науковця, учителя, громадянина, приятеля і друга". Проголошення підписали проф. Петро Гой, як голова Фундації, та проф. Василь Лучків, як голова Стипендійної комісії. Адреса: UVU Fondation, 203 Second Ave, New York, N.Y. 10003. U.S.A.

Софія Наумович

Фарма замість Союзівки...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

вона, сердечна, аж за Боффалом. Точнісько 480 миль від Ню Йорку. І зашилася вона у такий закуток, а надобавок при такій вибоїстій дорозі, що туди не автом, а гелікоптером слід долітати. Якраз сумеркало. Привітали нас Козаченки, а разом з ними, сотні мух і тисячу комарів. Козаченко обнімає мене, а Козачиха дружину. І тільки те й чую, як вони на переміну „виойкують" на радощах.

У нас обоїх з дружиною куці, обрубані штанята, комарі жалять, мов навіжені, чую, як вони досверлюються, аж... до подення нашої нюйоркської крови і, ми теж „ахкаємо та ахкаємо", але з болю. І запримічую, що ми тільки те й робимо, що перебираємо ногами, а час-відчасу підплигуємо, як у коломийці, або у гопаку.

Ночі усі підряд, були вельми романтичні. Якраз місяць наливався у повінь. Сиділи ми в хаті до пізньої ночі і наговор'ювалися, — „аж донесхочу"... На двір навіть і не поважувалися показуватися, бо, як тільки вийшли то комарі, неначебто заїдливі сторожні пси, заганяли нас мерщій у садибу назад.

А ранки на фармі виявилися теж архиромантичні. Ще далеко до сходу сонця Козаченко тарабанив жестяною посудою і доїв корови, а опісля із притаманними йому тубальними вигуками, виганяв їх на пашу. Козачиха йому в допомогу скликувала гусей і качок для прокорму, якимсь таким верескливим дишкантом, який не нас грішних, але навіть і небіжчика розбудив би та підірвав на ноги. Не згадувать уже водокачки, що гула ввесь час, мов розбішена і її побратима трактора, що перемагався з нею свистом і шумом.

— Ну, як же ти серденько почуваєшся на твоїй вакаційній фармі?...

— Дружина подивилася на мене підсиняченими, недоспаними очима. Щоки у неї позападалися. Як бачу, то їй нещасній не допомагають, ані тепле молоко простісько від „красої", ані яєчка, зараз таки з-під курки...

Не добули на фармі навіть повного тижня.

А коли на поворотній дорозі з Боффало доїздили до Кетскильських гір і я на мент зупинив авто, дружина зовсім неочікувано обняла мене за шию. І тепер із ще більшою дозою розмріяности в голосі, як це було перед виїздом на фарму — не прохала, а пролебеділа:

— А може, ми, хоч би тільки на декілька днів, поступимо на Союзівку?

— На Союзівку?...

— Так, я дуже перевтомлена і хочу нарешті відпочити і виспатися.

— А потанцювати під зоряним небом, не бажаєш?...

Дружина глянула на мене широко розкритими очима. Вони були, якісь дивні. Розманіжнено приблідлі... Неначебто хтось до них долляв дрібочку води...

Я згадав і запримітив, що у дружини завжди такі промовисті очі, коли Ігор Раковський заспівує давні, але і зворушливі танга... „Гуцулко Ксеню"... „Червоні мальви" і...

Тоді то хоч-не-хоч повертаємося уявою у те, що нам найдорожче, повсякчас незабутнє...І, вічне...

У молодість, яку вичаровує мабуть ще єдина тільки, на американській землі, наша Союзівка...

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА 16-го СЕРПНЯ 1980 Р.

Джерзі Сіті, Н. Дж. місячні збори Б-ва св. Івана Хрестителя — 270 Відд. УНСоюзу відбудуться в суботу, 16 серпня о год. 7-ій веч. в Укр. Нар. Домі. На порядку звіти фінансові, організаційні, збирання чл. вкладок та інші важні справи. Проситься членів прибути забрати дивідендові чеки і білети на Стейтовий День УНС, який відбудеться 24-го серпня 1980 р. в Українському Селі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

А. Струк — предс.
С. Островський — фін. секр.